ŚMIECIOWA KAMPANIA

Wskutek zmiany systemu gospodarowania odpadami na dobre rozgorzała dyskusja o celowości wprowadzanej reformy, możliwości odstąpienia od niej lub przynajmniej minimalizacji jej negatywnych skutków dla mieszkańców naszej gminy. Dotknięci poważnym wzrostem kosztów wywozu śmieci nie tylko dyskutujemy, protestujemy, ale przede wszystkim szukamy możliwości obniżenia opłat, bądź też znalezienia innych rozwiązań.

Na terenie całej gminy, w każdej miejscowości odbyły się i są planowane kolejne spotkania z władzami Gminy i Miasta, urzędnikami, na których gorąco dyskutuje się nt. wprowadzanych zmian, ale przede wszystkim z olbrzymim zaskoczeniem i niedowierzaniem słuchamy wyjaśnień dotyczących tego kto, dlaczego w tym czasie i w ten sposób zmienia funkcjonujący system gospodarki odpadami.

Poza ogólnymi sprawami porusza się szereg kwestii bardzo konkretnych dotyczących deklaracji, segregacji, pojemników, płatności i wielu innych.

Obecnie przedstawiamy kilka podstawowych, zazwyczaj padających na spotkaniach pytań i udzielone na nie odpowiedzi.

Dlaczego zmieniamy coś co funkcjonuje dobrze, co można modyfikować i poprawiać i czy można odstąpić od wprowadzanych zmian?

Do wprowadzenia nowego systemu obliguje gminę, bez możliwości wyboru innego rozwiązania, sejmowa ustawa o utrzymaniu czystości i porządku w gminach. Ustawa ta zobowiązuje gminy by od połowy bieżącego roku przejęły obowiązki właścicieli nieruchomości w zakresie gospodarowania odpadami tj. ich zbiórki, wywozu na Regionalną Instytucję Przetwarzania Odpadów Komunalnych. Zmiany są obligatoryjne i ustawa nie przewiduje od nich odstępstw. Gminy muszą do lipca przygotować system i go wdrożyć. Gdy tego nie zrobią zostaną do tego przymuszone lub zrobią to za nie służby wojewody. Niezależnie od tego, za nieosiągnięcie nałożonych poziomów odzysku odpadów, oraz za nieprzestrzeganie niektórych obowiązków nałożonych ustawą, gminy mogą być karane. Przewidywane kary finansowe sięgają dużych kwot i są bardzo dolegliwe.

Czy można zmienię podstawę (sposób) naliczania opłaty? Czy musi ona być naliczana od mieszkańca?

Opłaty za wywóz nieczystości zgodnie z ustawą mogą być naliczane, tak jak to jest u nas, od mieszkańca, od powierzchni lokalu mieszkalnego lub od ilości pobranej wody. Podstawy naliczania opłat można ze sobą kompilować, a po marcowej zmianie ustawy możliwe jest również, w przypadku naliczania opłaty od mieszkańca, jej różnicowanie pod względem ilości mieszkańców zamieszkujących daną nieruchomość.

W naszej gminie, tak jak i w większości gmin w Polsce, naliczamy opłaty od mieszkańca. Z przedstawionych trzech możliwości jest to chyba najsensowniejsza podstawa. W trakcie rozważania jest modyfikacja naliczeń w kierunku zróżnicowania opłat w zależności od liczby członków gospodarstwa domowego.

Dlaczego nowy system gospodarowania odpadami powoduje tak duży wzrost opłat? Jak była kalkulowana stawka opłaty?

Wzrost opłat wynika z faktu, iż gmina musi przejąć od właścicieli wszystkie odpady, zabrać je i dostarczyć na instalację wskazaną w wojewódzkim programie gospodarki odpadami, która ma zapewnić osiągnięcie narzuconych w ustawie wskaźników i poziomu odzysku.

Całość kosztów związanych z realizacją narzuconych gminom obowiązków powinna być finansowana z wnoszonych opłat. Koszty związane z nowym systemem to:

1. Przyjęcie odpadów na RIPOK w Lubaniu 326zł/ brutto za 1 tonę odpadów zmieszanych. Dla pozostałych odpadów koszty są zdecydowanie mniejsze, a niektóre asortymenty przyjmowane są nieodpłatnie. Stąd też sensowność segregacji odpadów u źródeł. Zgodnie z zapisami przyjętymi w wojewódzkim planie gospodarki odpadami zakłada się iż statystyczny mieszkaniec wsi wytworzy rocznie 1,56 m3 odpadów, a mieszkaniec miasta 2,08m3 odpadów/rocznie. Rejestrowany od kilku lat wskaźnik zagęszczenia odpadów w gminie Węgliniec wynosi 0,27, co oznacza że 1 m3 odpadów waży u nas 270 kg. Odnosząc powyższe dane do liczby mieszkańców gminy w podziale na miasto i wieś wyliczamy, iż w naszej gminie „powstaje" rocznie 4 127,8 ton odpadów. Przy założonej cenie za przyjęcie odpadów na instalację do Lubania (326 zł/ brutto) otrzymujemy na jednego mieszkańca miesięcznie 12,74 zł -koszt przyjęcia odpadów na instalację w Lubaniu. Jest to podstawowy, bo stanowiący ok. 2/3 kosztów ogółem wydatek związany z nowym systemem, a zarazem podstawowa przyczyna wzrostu obciążeń mieszkańców.

2. Zbiórka i transport odpadów na instalację do Lubania. Na podstawie analizy czynników kosztotwórczych tego wydatku wyliczono po przeliczeniu na jednego mieszkańca, że koszt ten kształtował się będzie na poziomie 5-6 zł. Wyliczenie nasze jest zbieżne z kalkulacjami innych gmin. Ostateczny poziom wydatków na zbiórkę i transport będzie wynikał z przeprowadzonego przetargu, który obecnie jest w przygotowaniu.
3. Koszty obsługi systemu w tym przede wszystkim koszty administracji w przeliczeniu na jednego mieszkańca 1,49zł.

Suma przedstawionych trzech pozycji kosztów daje kwotę około 19,5 zł na mieszkańca. Przyjęto założenie, iż selektywna zbiórka spowoduje obniżkę najistotniejszego kosztu związanego z przyjęciem odpadów na instalację. Z pewnym ryzykiem wynikającym z braku podstaw do wyliczenia skali selektywnej zbiórki zaproponowano opłatę dla osób segregujących odpady w wysokości 14,50/ mieszkańca.

Czy musimy wozić odpady do Lubania? Gminy wożące na inne wysypiska mają często niższe stawki.

Tak musimy wozić do Lubania. Ustawa o utrzymaniu czystości i porządku w gminach dała uprawnienie dla władz województwa do tworzenia regionów gospodarowania odpadami tj. przypisaniu poszczególnych gmin województwa do Instalacji Odzysku spełniających ustawowe wymogi i które są dla poszczególnych gmin najbliższe. Marszałek województwa dolnośląskiego decyzją sejmiku przypisał nas do instalacji w Lubaniu. Rozważaliśmy co prawda inne warianty (Trzebień, Marszów), ale na dziś żadne z nich nie spełniają ustawowych kryteriów, są dalej oddalone, bądź też w ogóle nie funkcjonują (Marszów). Faktycznie na niektórych instalacjach stawki są mniejsze za przyjęcie odpadów, ale wynika to z braku właściwej technologii odzysku. W krótkim czasie takie technologie będą musiały być zainstalowane co od razu zwiększy stawki opłaty za przyjęcie odpadów. Dodatkowo większa odległość podniesie koszty dowozu, co w końcowym rozrachunku okaże się rozwiązaniem droższym. W prowadzonych rozważaniach należy wziąć pod uwagę zagrożenie naliczania kar za nieosiągnięcie poziomów odzysku na instalacjach dziś oferujących najniższe koszty przejęcia bez gwarancji osiągnięcia ustawowych wskaźników.

My dziś w Lubaniu mamy umową gwarantowane osiągnięcie wymogów ustawy.

Czy jest nadzieja na obniżenie opłaty śmieciowej?

Podstawowymi przesłankami do obniżenia opłaty śmieciowej są:

- zmniejszenie w relacji do zakładanego poziomu ilości odpadów przekazywanych do RIPOK w Lubaniu. Ilość z kalkulacji ma charakter teoretyczny, nie wiemy ile odpadów będzie faktycznie. Niewiadomym jest jaka będzie ich waga.
- zmiana struktury odpadów tj. zwiększenie odpadów selektywnie zbieranych kosztem zmieszanych.
- wysoki wskaźnik ściągalności opłat.
- wysokość opłat za zagospodarowanie odpadów powstających na nieruchomościach niezamieszkałych, na których powstają odpady.

Jeżeli z sumy ogólnych wydatków ponoszonych na zagospodarowanie odpadów odejmiemy sumę opłat od nieruchomości niezamieszkałych na których powstają odpady to może się okazać, iż będą podstawy do zmniejszenia stawki opłat od mieszkańców.

Dziś założono, iż opłaty od niezamieszkałych będą równe stratom powstającym wskutek małej ściągalności opłat od mieszkańców.
Korzystne kształtowanie się w/w dwóch zmiennych może być przesłanką obniżenia opłaty ale do końca nie wiemy czy nie wystąpi sytuacja przeciwna.

Co będzie, jeżeli suma zebranych opłat przewyższy wydatki związane z zagospodarowaniem odpadów?

Obligatoryjne jest, by opłaty śmieciowe przeznaczyć wyłącznie na wydatki związane z zagospodarowaniem odpadów. Realizacji tego założenia służy wyodrębnienie ewidencji analitycznej i sprawozdawczość, oraz podawanie do publicznej wiadomości rozliczeń za minione okresy obrachunkowe. Biorąc powyższe pod uwagę informujemy iż nadwyżka opłat nad wydatkami musi spowodować pomniejszenie kosztów roku następnego i obniżkę poziomu opłat. Reguła działa też odwrotnie tj. gdy zbierzemy mniej opłat, to należy podnieść o niedobór danego roku wydatki roku następnego oraz oczywiście podwyższyć opłatę na kolejny rok.

Czy w deklaracji podajemy osoby zameldowane czy zamieszkałe?

W deklaracji należy ujawnić ujmować wyłącznie osoby faktycznie zamieszkujące. W przypadku gdy, ilość osób zameldowanych jest większa niż zamieszkujących składamy wyjaśnienia z czego wynika różnica.

cdn **red.**